

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЦЕСУ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Пилипенко А.В.

*Науковий керівник: Деділова Т.В., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Сучасні трансформаційні процеси, що відбуваються у вітчизняній економіці відповідно до ринкових вимог, примушують підприємства України здійснювати пошук ефективних механізмів управління господарською діяльністю. Саме ринок зумовлює виникнення принципово нових зв'язків між суб'єктами і об'єктами господарювання та вимагає від них застосування нових стратегій економічного розвитку, що визначає актуальність питань стратегічного управління. За останні декілька років радикально змінилося середовище, в якому функціонують українські підприємства. Основні особливості трансформаційної економіки України, зокрема низький рівень розвитку ринкової інфраструктури, незбалансованість структури виробництва, гострий дефіцит фінансових ресурсів, нестабільне законодавство тощо свідчать про наявність проблем ефективного менеджменту як на макро-, так і на макрорівнях [1].

Засоби стратегічного менеджменту носять комплексний характер і можуть застосовуватися як для окремого суб'єкта господарювання, так і для національної економіки в цілому. Тому використання саме ідей стратегічного управління дозволяє підприємству займати потрібну позицію як на внутрішньому, так і на світовому ринках.

За останні декілька років в Україні відзначається позитивна тенденція в сфері розробки основних теоретичних положень та впровадження практичних заходів стратегічного управління з урахуванням національної специфіки. Однак слід відзначити їх часткову недосконалість [2].

Таким чином, узагальнюючи наведені визначення стратегічного управління і враховуючи зазначені в них особливості, під стратегічним управлінням будемо розуміти таке. Стратегічне управління – це ітеративний процес ухвалення і здійснення стратегічних рішень, центральною ланкою якого є стратегічний вибір, що базується на зіставленні власного потенціалу підприємства з можливостями і загрозами зовнішнього оточення, в якому воно діє.

У цілому стратегічне управління можна розглядати як динамічну сукупність взаємопов'язаних управлінських процесів.

Результатом узагальнення послідовних етапів процесу стратегічного управління є зображення послідовності стратегічного ланцюга, в межах якого існує стійкий зворотний зв'язок, а також взаємний вплив кожної ланки як на інші зони, так і на всю їх сукупність. Саме це є особливістю структури стратегічного управління [3].

Характер, зміст і спрямованість діяльності визначаються збалансованістю інтересів безпосередніх учасників процесу стратегічного управління, що знаходить своє відображення у вигляді певної місії і цілей.

Аналіз зовнішнього середовища спрямований на з'ясування перспективних позитивних результатів, що можуть бути досягнуті підприємством у випадку успішного виконання стратегічних дій та прогнозування можливих ускладнень в результаті невизначеності зовнішніх факторів. Аналіз включає вивчення впливу економічної, правової, політичної, екологічної, соціальної та культурної, науково-технічної й технологічної складових суспільства. Аналіз внутрішнього середовища розкриває конкурентний потенціал підприємства, що є дієвим у процесі досягнення визначених цілей, і проводиться за такими напрямками: організація управління; характеристика процесу виробництва; рівень інноваційного потенціалу; рівень кадрового потенціалу; фінанси; маркетинг; організаційна культура тощо. Аналіз внутрішнього середовища дозволяє також краще визначити основні напрями діяльності підприємства.

Після того, як було визначено небезпеки та можливості, що генеруються зовнішнім середовищем, а також проаналізовано сили і слабкості власне підприємства, настає етап аналізу і вибору стратегії. Саме процес вироблення стратегії є центральною ланкою стратегічного управління. При цьому етап визначення стратегії не ототожнюється складанню плану дій. Стратегія підприємства, як правило, інтегрує в собі дві компоненти: по-перше, продумані цілеспрямовані дії, а, по-друге, реакції на непередбачений розвиток подій і на конкурентну боротьбу, що посилюється. Добре продумана стратегія, як правило, живе кілька років і потребує лише незначних змін для пристосування до нових умов. Визначення стратегії – це ухвалення рішення з приводу того що, як робити і в якому напрямі розвиватися організації, яке місце займати на ринку тощо.

Література:

1. Деділова Т.В. Інноваційна стратегія як пріоритет напрямку економічного розвитку підприємств / Т.В. Деділова // Матеріали Міжнар. наук. конф. молодих учених і студентів «Молодь України і соціально орієнтована економіка» 23-24 листопада 2014 р., м. Харків. – Харків: Видавництво ХНАДУ. – 2014. – С. 196-197.

2. Деділова Т.В. Стратегічне управління інноваціями як основа системної стратегії розвитку промислових підприємств України / Т.В. Деділова // Матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. «Наука і освіта-2008» 7-21 лютого 2008 р., м. Дніпропетровськ. – Том 88. «Економіка підприємства». – Дніпропетровськ: Наука і освіта. – 2008. – С. 36-38.

3. Деділова Т.В. Інноваційна стратегія як фактор стійкого розвитку українських підприємств / Т.В. Деділова // Матеріали Міжнар. форуму молодих вчених «Ринкова трансформація економіки постсоціалістичних країн» 19-20 травня 2008 р. м. Харків. – Том 1. – Харків: ХНТУСГ. – 2008. – С. 234-235.